

บทที่ 3 การประกันภัยคืออะไร

การประกันภัยนั้นได้กล่าวแล้วว่าไม่ใช่เป็นการพนันชั้นต่อ แต่เป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้น โดยการกระทำร่วมกันของผู้ที่ไม่ประมาท การประกันชีวิต เป็นการลดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความรอคอยของมนุษย์เมื่อสามารถทราบถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จะได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า การประกันชีวิตช่วยบรรเทาความเสียหายอันเกิดจากความมรณะหรือความชรา การประกันชีวิตช่วยโอนความเสี่ยงภัยและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่แต่ละบุคคลไปยังบุคคลอื่น ๆ ผู้ซึ่งจะช่วยเฉลี่ยความเสียหาย จึงอาจกล่าวได้ว่า

๑. การประกันภัยเป็นเครื่องมือของสังคม ในอันที่จะช่วยบรรเทาทุกข์ และจรรโลงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งสังคม โดยการร่วมชดใช้ค่าเสียหายซึ่งกันและกันจากที่คาดไว้ล่วงหน้า หรือ

๒. การประกันภัยเป็นสัญญาที่บุคคลคนหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีที่เกิดภัย หรือมีเหตุการณ์อย่างอื่นในอนาคตคงได้ระบุไว้ในสัญญา และในการนี้ บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า “เบี้ยประกันภัย” หรือ

๓. การประกันภัยเป็นกิจการที่ประชาชนกลุ่มหนึ่งร่วมกันตั้งขึ้นเพื่อแบ่งความเสียหายอันเกิดจากภัยไปยังสมาชิกทุกคน

๔. การประกันภัยเป็นเครื่องมือของสังคม เพื่อสะสมเงินไว้จ่ายแก่ผู้โชคร้ายที่ได้รับความเสียหายจากที่ระบุไว้ โดยวิธีโอนภัยอันไม่แน่ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ จากบุคคลผู้เป็นสมาชิกไปยังบุคคลอีกคนหนึ่งหรือคณะหนึ่ง

๕. การประกันภัยเป็นเครื่องมือของสังคม เพื่อทำหน้าที่ให้เกิดความแน่นอนในภัยที่จะเกิดขึ้นโดยวิธีร่วมเสี่ยงภัยด้วยกัน

๖. การประกันภัยเป็นเครื่องมือของสังคม ช่วยทำให้ความไม่แน่นอนแห่งภัยที่จะเกิดขึ้นของแต่ละคนให้บังเกิดความแน่นอน โดยกลุ่มชนเข้ามาร่วมกันช่วยเปลี่ยนจากความไม่

แน่นอนมาเป็นความแน่นอน และสามารถช่วยกันแบ่งเบาความเสียหาย โดยอาศัยการบริจาคเงินจากสมาชิกทั้งหลาย

๗. การประกันภัย เป็นเครื่องมือลดความไม่แน่นอนของบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้เอาประกัน โดยวิธีโอนภัยไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง คือผู้รับประกัน ซึ่งสัญญาว่า จะทำให้คืนที่เต็มส่วนหรือบางส่วนในการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผู้เอาประกัน

ที่ว่าประกันภัยเป็นสัญญา ก็คือบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับประกันภัย รับผิดชอบแทนโดยจะชดใช้ค่าเสียหายให้ และหวังผลตอบแทนในรูปของเบี้ยประกันจากบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง ผู้รับประกันอาจดำเนินการประกันภัยในฐานะเป็นบริษัทเอกชนเพื่อหวังผลกำไร หรือเป็นสมาคมมูลนิธิ หรือองค์การรัฐบาลที่ไม่ทำกำไร ผู้ชำระเบี้ยประกันอาจเป็นบุคคลอื่น นอกจากผู้เอาประกันก็ได้ สัญญาประกันภัยอาจเป็นลายลักษณ์อักษร เรียกว่า กรมธรรม์หรือค้ำยวาทก็ได้ การประกันภัยเป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการประหยัดโดยมิให้สังคมเดือดร้อนจากภัยนั้น ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเพื่อหวังกำไรของผู้รับประกันหรือไม่

สรุป การประกันภัย เป็นการช่วยส่วนรวมรับภาระความเสียหาย จากภัยในประเภทหรือลักษณะเดียวกัน โดยวิธีการร่วมเสี่ยงภัยในประเภทเดียวกันเพื่อให้เกิดความแน่นอนขึ้น การร่วมเสี่ยงภัยในประเภทเดียวกันนี้ ก่อให้เกิดความยุติธรรมและการช่วยเหลือกันในระหว่างสมาชิก

ภัยที่บริษัทรับเสี่ยงได้และหน้าที่ที่ผู้เอาประกันพึงปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการประกันชีวิตก็เพื่อหาทางช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนเนื่องจากการสูญเสียรายได้ ความมรณะหรือเจ็บป่วย ผู้เอาประกันจึงต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน และต่อบริษัทด้วย เพราะเงินที่บริษัทจะจ่ายแก่ผู้เอาประกันนั้น จะมาจากเบี้ยประกันของผู้เอาประกันทั้งสิ้น ถ้าผู้เอาประกันคนใดเอาเปรียบบริษัทก็หมายความว่า เอาเปรียบผู้เอาประกันคนอื่น ๆ นั้นเอง ฉะนั้นบริษัทประกันชีวิตจึงไม่สามารถให้ผลประโยชน์หรือจ่ายเงินใด ๆ แก่ผู้เอาประกันคนใดเกินกว่าที่ตกลงกันไว้ในกรมธรรม์ และเนื่องจากการประกันชีวิตโดยบริษัทเป็นการค้าจึงต้องหากำไรให้แก่บริษัทบ้างด้วย บริษัทจึงต้องใช้ความระมัดระวังในการเลือกรับการเสี่ยงภัยที่จะไม่ทำให้เกิดการขาดทุนมิใช่จะต้องรับประกันภัยทุกประเภทเสมอไป ทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้การประกันชีวิตเป็นการพนัน กล่าวคือ บ่อนักมิให้เกิดกำไรหรือเสี่ยงโชคแก่ผู้เอาประกัน จึงต้องมีมาตรการกำหนดสัดส่วนได้เสีย และความซื่อสัตย์สุจริตของผู้เอาประกันไว้อย่างเคร่งครัดอีกด้วย

เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงข้อจำกัดการรับประกันของบริษัท ลักษณะของภัยที่บริษัทจะรับประกันได้และหน้าที่ของผู้เอาประกัน จึงได้กล่าวถึงหลักโดยสังเขปไว้ ณ ที่นี้ เพื่อจะได้เข้าใจว่าสัญญาประกันชีวิตที่ทำขึ้นนั้นจะถูกจำกัดหรือมีเงื่อนไข หรือข้อบังคับไว้อย่างไรด้วยเหตุผลประการใดบ้างซึ่งบริษัทและผู้เอาประกันจะละเมิดไม่ได้เป็นอันขาด มิฉะนั้นจะทำให้สัญญากลายเป็นโมฆะ หรือบริษัทอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้

หลักดังกล่าวนี้ คือ:-

๑. ภัยที่บริษัทจะรับประกันได้จะต้องเป็นภัยอย่างแท้จริง (Pure Risks) คือ จะต้องเป็นภัยที่กล่าวแล้วแต่ข้างต้นที่ทุกคนต้องชีวิตและร่างกายของมนุษย์ ทำให้ขาดความสามารถหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวโดยไม่อาจที่จะทำมาหากินเพราะเป็นภัยธรรมชาติเนื่องจากการที่มนุษย์ได้อยู่ร่วมกันเป็นสังคม หรือภัยทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ภัยเหล่านี้ไม่มีใครบรรณาจะให้เกิดขึ้น มีแต่จะหาทางหลีกเลี่ยงหรือทำลายเสีย และเมื่อเกิดขึ้นครั้งใดก็จะต้องความเสียหาย ไม่มีบุคคลใดได้ประโยชน์หรือความเพลิดเพลินจากการที่มีภัยนั้นเกิดขึ้น ซึ่งได้แก่ความเจ็บป่วย การโจรกรรม โรคระบาด อุบัติเหตุ เป็นต้น ไม่ใช่ภัยซึ่งเกิดจากการพนันขั้นต่อ การกักตุนสินค้า สิ่งเหล่านี้เราเรียกว่าการเสี่ยงโชค (Speculation Risks) ซึ่งบริษัทจะรับประกันไม่ได้ การพนันนั้นผู้แพ้จะได้รับความเสียหาย สูญเสียเงินทอง แต่ผู้ชนะจะได้รับความเพลิดเพลินและกำไร และในเวลาเดียวกันก็เป็นภัยที่ผู้เล่นการพนันได้ร่วมกันก่อให้เกิดขึ้นโดยความตั้งใจหรือเป็นการยั่วให้บุคคลกระทำผิดกฎหมาย เช่น รับประกันผู้ว่าจ้างฆ่าคนตาย หากผู้รับจ้างมิได้ฆ่าบุคคลซึ่งผู้ว่าจ้างต้องการให้ตายผู้ว่าจ้างก็เสียเงินค่าจ้าง บริษัทรับประกันก็ต้องจ่ายเงินนั้นคืนแก่ตนเป็นต้น ฉะนั้นสรุปได้ว่าจะต้องเป็นภัยที่มนุษย์ทุกคนจะต้องตกอยู่ภายใต้การคุกคาม หรือเรียกว่าตกอยู่ภายใต้การเสี่ยงภัย (Risks) ไม่ใช่การเสี่ยงโชค

หากบริษัทรับประกันภัยที่ส่งเสริมให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือการเสี่ยงโชค สัญญาประกันชีวิตนั้นจะไม่มีผลบังคับเลย มิหนำซ้ำอาจถูกลงโทษฐานเล่นการพนันโดยมิได้รับอนุญาต หรือบริษัทอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตในฐานะประกอบการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันและประชาชนได้

๒. ภัยที่จะรับประกันนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์มากพอสมควร (Law of Large Number) เนื่องจาก บริษัท จะ ต้อง เก็บเบี้ย ประกัน จาก ผู้เอา ประกัน ได้ พอ เพียง กับ จำนวน ความ รบ รั ษ

ชอบที่บริษัทจะต้องจ่ายแก่ผู้เอาประกันที่เคราะห์ร้ายในปีนั้น ๆ และเนื่องจากบริษัทจะต้องเก็บ เบี้ยประกันนี้ล่วงหน้าจากผู้เอาประกันก่อนที่ความวินาศจะเกิดขึ้น ฉะนั้น บริษัทจึงต้องสามารถ ที่จะทำนายล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำว่า ในระยะเวลาข้างหน้าจะมีความวินาศเกิดขึ้นประมาณ เป็นเงินได้สักเท่าใดจะได้นำมาเฉลี่ยให้ผู้เอาประกันชำระล่วงหน้ามาเป็นรูปของเบี้ยประกัน

การที่จะทำนายได้แม่นยำนั้นก็หมายความว่า ภัยนั้นได้เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีตเป็น เวลานานและบ่อยครั้ง โดยสังเกตจากมูลคือตัววัตถุที่เคยเอาประกันมาากนั้นเองเช่นถ้าต้องการ ทราบว่า ความมรณะจะเกิดขึ้นในหมู่คนไทยในปีหนึ่ง ๆ ในอนาคตเท่าใดนั้น หากจะสังเกตจากคน ในหมู่บ้านเล็ก ๆ ผลที่ได้ย่อมไม่แม่นยำพอที่จะบอกได้ว่านั่นเป็นอัตราการมรณะของคนไทยทั้ง ประเทศ แต่ถ้าสังเกตจากคนไทยเป็นจำนวนมากและมองย้อนหลังไปหลาย ๆ ปีของการมรณะ ของคนไทยทั้งประเทศ ก็จะสามารถประมาณการจำนวนคนไทยที่จะมรณะในอนาคตได้แม่นยำ เช่นเดียวกับการประมาณการเกิดสุริยุปราคาจะขึ้นการรับประกันของคาราภาพยนตร์จึงไม่อาจ ถือได้ว่าน่า่องของคาราผู้นั้นจะเกิดความเสียหายขึ้นเมื่อใด และเป็นจำนวนเงินสักเท่าใด และอีก ประการหนึ่งจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นนอกจากจะสามารถทำนายได้อย่างแม่นยำหรือใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้แล้ว ความวินาศนั้นจะต้องเกิดขึ้นสม่ำเสมออีกด้วย หากบริษัทละเมิด กฎข้อนี้ก็อาจประสบการขาดทุนเพราะเก็บเบี้ยประกันได้ไม่พอเพียง ทำให้มีฐานะการเงินไม่ มั่นคง หรือเข้ารับเผชิญการเสี่ยงโชค อันเป็นการผิดหลักการประกัน

๓. ภัยที่รับประกันนั้นต้องไม่เป็นมหันตภัย (Catastrophe) คือเป็นภัยที่เมื่อเกิดขึ้น ครั้งใดก็ถึงความเสียหายแก่ชีวิตมนุษย์และทรัพย์สินอย่างมหาศาล จนไม่อาจทำนายล่วงหน้า ได้ว่าภัยชนิดนี้จะเกิดขึ้นเมื่อใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะทำความเสียหายขนาดใด เช่นโรค ระบาด น้ำท่วม แผ่นดินไหว ภัยสงคราม ไฟไหม้ป่า เป็นต้น หากบริษัทขึ้นรับประกัน ภัยประเภทนี้ก็อาจกระทบกระเทือนต่อฐานะการเงินได้ เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่ง ๆ จะผิดแผกกว่าที่คาดหมายไว้ทั้งสิ้น ในบางครั้งอาจเกินกว่าคาดหมายไว้มากมายมหาศาล ฉะนั้น กรมธรรม์โดยทั่วไปจึงไม่รับประกันความมรณะที่เกิดขึ้นจากภัยดังกล่าว

๔. ภัยที่รับประกันนั้นต้องมีความสำคัญมากพอ คือ เป็นภัยซึ่งเมื่อเกิดขึ้นครั้งใด แล้วก็จะทำความเสียหายได้จริง ๆ จนทำให้ผู้เอาประกันรู้สึกหวาดกลัวและยอมที่จะจ่ายเงินก่อน หนึ่งเป็นเบี้ยประกันชีวิต เพื่อสร้างความคุ้มครองไว้ล่วงหน้า ฉะนั้นภัยที่ยังความเสียหายเล็กๆ

น้อยๆ เช่น ความบาดเจ็บจากมดกัด หรือถูกขีตข่วนเล็กๆ น้อยๆ บริษัทจึงไม่รับประกันเพราะเป็นภัยหุยมหุยม หากรับประกันไว้ก็จะทำให้บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นเกินกว่าเบี้ยประกันที่จะได้รับและหากเพิ่มเบี้ยประกันขึ้นไปอีก ผู้เอาประกันก็ไม่ประสงค์จะประกันภัยเหล่านี้

๕. ค่าต้นทุนของการประกันชีวิตต้องไม่สูงเกินไป จนผู้เอาประกันไม่อาจชำระเบี้ยประกันได้ หรือการเสี่ยงภัยมีน้อย จนผู้เอาประกันไม่ปรารถนาจะชำระเบี้ยประกันมากขึ้น แต่บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าจำนวนเบี้ยประกันที่จะได้รับ และหากบริษัทขึ้นรับประกันก็จะขาดทุน

ภัยบางอย่างแม้ว่าจะมีความสำคัญมาก แต่โอกาสที่จะเกิดขึ้นในหมู่คนแห่งหนึ่งน้อยจนกระทั่งไม่มีทางเกิดขึ้นได้ เช่น โรคเมือมืองร้อนย่อมจะไม่เกิดขึ้นแก่คนที่อยู่ในประเทศหนาว เช่นนี้คนในประเทศหนาวย่อมไม่ประสงค์ที่จะจ่ายเบี้ยประกันไม่ว่าจะเป็นจำนวนค่าสักเท่าใดเพื่อความมรณะที่จะเกิดขึ้นจากโรคนี้แม้ว่าจะเป็นโรคที่น่ากลัวอย่างยิ่งและได้ทำลายชีวิตมนุษย์และคนในประเทศอื่นมาแล้วเป็นจำนวนมากสักเท่าใดก็ตาม หากจะยอมเสียเบี้ยประกันก็จะยอมเสียในอัตราค่าที่สุกจนบริษัทไม่อาจรับประกันได้ เพราะค่าใช้จ่ายที่บริษัทต้องจ่ายไปในการรับประกันภัยประเภทนี้จะเกินกว่าเบี้ยประกันที่ได้รับ

ในเวลาเดียวกันหากภัยนั้นมีโอกาสจะเกิดขึ้นอย่างมากมายจนเชื่อได้ว่า จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เช่น คนชราที่มีอายุ ๘๐ หรือคนที่เจ็บป่วยใกล้จะตาย หากบริษัทรับประกันก็จะต้องเก็บเบี้ยประกันเท่ากับจำนวนเงินที่เอาประกัน เพราะบุคคลผู้นั้นจะต้องตายอย่างแน่นอนในเวลาอันสั้น เมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายของบริษัทและกำไรที่บริษัทจะได้รับก็จะทำให้เบี้ยประกันมีจำนวนเกินกว่าจำนวนเอาประกัน หรือหากยังไม่เท่ากับจำนวนเอาประกัน ก็จะต้องเป็นจำนวนเงินสูงมากจนผู้เอาประกันไม่สามารถชำระเบี้ยประกันได้ แม้ว่าบริษัทจะยินดีรับประกันภัยประเภทนี้ โดยการเพิ่มเบี้ยประกันเข้าไป และผู้เอาประกันก็ประสงค์จะประกันภัยแบบนี้ แต่ไม่สามารถจะชำระเบี้ยประกันได้

ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่า การประกันชีวิตจะมีขึ้นก็ต่อเมื่อความไม่แน่นอนถึงโอกาสความวินาศที่จะเกิดขึ้นนั้นต้องมากพอสมควร แต่ต้องไม่มากจนถึงกับแน่ใจว่าความวินาศนั้นจะเกิดขึ้น ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เอาประกันที่จะชำระเบี้ยประกันได้และกำไรที่บริษัทจะได้

รับ เพราะการประกันชีวิตโดยบริษัทเป็นการค้า บริษัทจะดำเนินการโดยเสี่ยงภัยการชดทัน
ทั้งๆ ที่รู้ล่วงหน้าไม่ได้

๖. ภัยนั้นจะต้องไม่เป็นการส่งเสริมให้มีการกระทำผิดศีลธรรม ภัยที่เกิดขึ้นจาก
การกระทำอันผิดศีลธรรม หรือสิ่งที่เอาประกันนั้นได้มาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายบริษัทจะรับ
ประกันไม่ได้ เช่น รับประกันการสูญเสียทรัพย์สินเนื่องจากแพ้นั้น หรือรับประกันความเสี
หายที่เกิดแก่ทรัพย์สินที่ลักลอบเข้าหรือออกจากประเทศโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือการจ้าง
ทำร้ายหรือฆาตกรรมบุคคลอื่น

หลักของการทำสัญญานี้มีว่า คู่สัญญาจะต้องล่วงรู้ถึงข้อเท็จจริงอันเป็นสิ่งสำคัญ
ของสัญญา เพื่อว่าคู่สัญญาทั้ง ๒ ฝ่ายจะไม่มีใครมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบกัน การที่ฝ่ายหนึ่งปิด
บังข้อเท็จจริงหรือหลอกลวงคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ทำให้ฝ่ายที่ถูกหลอกลวงนั้นหลงเชื่อเข้าทำ
สัญญาทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียเปรียบเช่นนี้สัญญาย่อมไม่มีผลบังคับ สัญญาประกันภัยต้องถือ
ตามหลักนี้โดยเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เอาประกันเป็นบุคคลผู้เดียวที่ล่วงรู้ข้อเท็จจริง
อันเป็นสาระสำคัญแห่งสัญญา บริษัทจะทราบได้ก็โดยคำบอกเล่าของผู้เอาประกันเท่านั้น เพราะ
บริษัทเข้ารับสัญญาจะจ่ายเงินที่เอาประกันไว้ให้โดยหวังผลตอบแทนเป็นเบี้ยประกันเพียงเล็ก
น้อย สัญญาประกันภัยจึงใช้ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้เอาประกันเป็นหลักสำคัญ นอกจากนี้ความ
วินาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก็ยังอยู่ที่การกระทำของผู้เอาประกันเป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกับการ
พิสูจน์ถึงสิทธิการเรียกร้องเงินเอาประกันว่ามีจริงหรือไม่ เช่น การพิสูจน์ความมรณะหรือ
สาเหตุของความมรณะ เป็นต้น ซึ่งหน้าที่เหล่านี้ผู้เอาประกันหรือทายาทจะต้องกระทำด้วยความ
ซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อป้องกันมิให้บริษัทเสียเปรียบแต่ประการใด เพราะการที่บริษัทเสียเปรียบ
นี้จะมีผลให้ผู้เอาประกันมีโอกาสกระทำการเรียกร้องเงินเอาประกันโดยผิดศีลธรรมหรือมิชอบ
ด้วยกฎหมาย และนอกจากนี้ก็จะเกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันคนอื่น ๆ ด้วย

ดังนั้นผู้เอาประกันจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อบริษัท เพื่อให้สัญญา
ประกันชีวิตมีผลบังคับและสามารถเรียกร้องให้บริษัทจ่ายเงินที่เอาประกันได้ กล่าวคือ:-

๑) การเปิดเผยข้อเท็จจริงทั้งปวงที่ผู้เอาประกันทราบในขณะที่เข้าทำสัญญา คือ ใน
ขณะที่ผู้เอาประกันกรอกคำถามในใบคำขอเอาประกันและใบแสดงคุณสมบัติเกี่ยวกับสุขภาพของ

ตนรวมทั้งการขอชดเชยชดเชยตามของตัวแทนประกันชีวิตและนายแพทย์ผู้ตรวจโรคของบริษัทโดยไม่
ปิดบังอำพราง การปิดบังอำพรางนั้นเป็นสิ่งสำคัญซึ่งหากบริษัทได้ทราบข้อเท็จจริงแล้วก็จะไม่
ยอมรับประกัน หรือหากจะรับก็จะเรียกเบี้ยประกันให้สูงขึ้น เช่นนี้หากบริษัทหลงเชื่อและยอม
รับประกันสัญญา ก็จะเป็นโมฆะ คือ ให้สิทธิบริษัทที่จะบอกเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ภายใน ๕ ปี
นับแต่วันทำสัญญา ไม่ว่าในขณะที่บอกเลิกสัญญานั้นผู้เอาประกันจะมีชีวิตอยู่หรือไม่ก็ตาม เว้น
แต่บริษัทได้รู้อยู่แล้วในขณะที่ทำสัญญานี้ว่า ผู้เอาประกันได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือ
ควรจะได้รู้หากใช้ความระมัดระวังตามสมควรในฐานะเป็นบริษัทประกันชีวิต เช่นนี้สัญญาที่ทำ
ขึ้นนั้นจะสมบูรณ์ตามกฎหมายทุกประการ ฉะนั้นการที่ตัวแทนรู้อยู่แล้วว่า ผู้เอาประกันกรอกข้อ
ความในคำขอเป็นเท็จก็เท่ากับบริษัทได้รู้ด้วย บริษัทจะมาบอกล้างสัญญาในภายหลังไม่ได้

๒) การปฏิบัติตนในขณะที่สัญญาจะมีผลบังคับ เพื่อให้ตกอยู่ภายใต้ สัญญาภัยที่จะก่อให้เกิด
ให้เกิดความมรณะหรือบาดเจ็บ หรือทุพพลภาพแก่ร่างกายเร็วขึ้นกว่าที่ควร ซึ่งหากผู้เอาประ
กันฝ่าฝืนก็จะส่งผลให้สัญญาสิ้นผลบังคับลงชั่วคราว หรือหากความวินาศเกิดขึ้นในระหว่างนั้น
บริษัทก็อาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้ เช่น เงื่อนไขที่ห้ามมิให้ผู้เอาประกันเปลี่ยนอาชีพที่มี
การเสี่ยงมากขึ้นโดยเดินทางทางอากาศ เป็นต้น

๓) ผู้เอาประกันจะต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ที่จะเรียกร้องให้
บริษัทจ่ายเงินที่เอาประกันภายในเวลาอันสมควร และรวบรวมเอกสาร หลักฐานประกอบการ
พิจารณาของบริษัท เพื่อพิสูจน์ในเหตุของภัยที่เกิดขึ้นนั้นว่ามีแท้จริงเพียงใด บริษัทควรจะรับ
ผิดชอบหรือไม่ หรือผู้เอาประกันมีส่วนร่วมในการกระทำอันมิชอบนั้นหรืออย่างไร ทั้งนี้เพื่อ
ป้องกันมิให้ผู้เอาประกันเรียกร้องเงินจากบริษัทโดยมิได้มีภัยเกิดขึ้นจริง หรือเกิดขึ้นโดยการ
กระทำของผู้เอาประกันเองและเพื่อช่วยเหลือ บริษัทมิให้ ความวินาศที่เกิดขึ้นนั้นขยายตัวมากขึ้น
กว่าที่ควร อันจะทำให้บริษัทต้องจ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เอาประกันโดยสุจริต
คนอื่นต้องเสียเปรียบ หากผู้เอาประกันฝ่าฝืนข้อกำหนดนี้จะทำให้บริษัทปฏิเสธความรับผิดชอบ
โดยสิ้นเชิง หรือเฉพาะในส่วนที่บริษัทต้องเสียหายเพิ่มขึ้น

ฉะนั้นกรรมธรรม์ประกันชีวิตจึงได้กำหนดหน้าที่ที่ผู้เอาประกันต้องปฏิบัติไว้ดังกล่าวข้าง

ดังนั้น ในข้อบังคับและเงื่อนไขของกรรมธรรม์ ซึ่งผู้อ่านควรจะได้ศึกษาโดยละเอียดจากเงื่อนไขและข้อบังคับของกรรมธรรม์ประกอบโดยละเอียดด้วย

๑. ผู้เอาประกันจะต้องมีส่วนได้เสียในเหตุที่เอาประกัน คือ จะต้องมีความ

สัมพันธ์โดยตรงและใกล้ชิดระหว่างตัวผู้เอาประกันชีวิตของผู้ถูกประกัน เช่น สามีมภรรยา บิดา มารดาและบุตร เจ้าหนี้ลูกหนี้ ผู้เป็นหุ้นส่วน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้เอาประกันกระทำการฆาตกรรมเจ้าของชีวิตที่ถูกเอาประกันไว้เพื่อหวังเอาเงิน ประกันได้และเมื่อผู้เอาประกันมีส่วนได้หากผู้ถูกเอาประกันมีชีวิตอยู่ต่อไป เช่น ภรรยาหรือครอบครัวจะได้รับการเลี้ยงดูหากสามีมมีชีวิตอยู่ และต้องได้รับความสูญหายเป็นเงินเป็นทองหากผู้นั้นต้องสูญเสียชีวิตไป คือ ครอบครัวจะต้องเดือดร้อนหากสามีดึงแก่กรรมเพราะขาดผู้อุปการะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าผู้เอาประกันจะต้องได้รับความเสียหายก่อน จึงจะมีสิทธิเรียกร้องเอาเงินประกันจากบริษัทได้ ทำให้การประกันชีวิตไม่ใช่เป็นการพนันที่หวังกำไร หากสิ่งที่คุณทำนายไว้นั้นเกิดขึ้นตามที่คาดไว้

ผลของ Law of Large Number หรือ Law of Average

๑. การประกันภัยต่างกับการพนันที่ว่า การพนันเป็นภัยที่บุคคล ๒ คนขึ้นไป จึงใจสร้างขึ้นเพื่อความเพิกเพลิดและผลกำไร แต่การประกันเป็นการเตรียมรับภัยที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อผู้เคราะห์ร้ายจะได้ไม่เดือดร้อนเมื่อมีภัยดังกล่าวเกิดขึ้น การประกันชีวิตไม่ใช่การป้องกันหรือสร้างความเสี่ยงภัย แต่เป็นการร่วมเสี่ยงภัยในภัยที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดความแน่นอนว่าภัยจะเกิดขึ้น ดังนั้นจึงสามารถเตรียมเงินเพื่อช่วยบรรเทาความเสียหายเท่ากับเป็นการลดความเสี่ยงภัยของสมาชิกทุกคน ทั้งนี้ โดยอาศัยทฤษฎีตัวเฉลี่ยนั่นเองที่จะกำหนดว่าภัยจะเกิดขึ้นสักเท่าใดในระยะหนึ่ง

๒. การประกันภัยเป็นแขนงหนึ่งของการประกันสังคม เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยแบ่งเบาความเสียหายจากภัยที่จะเกิดขึ้นแก่สมาชิกคนหนึ่งไปยังสมาชิกทุกคน

๓. การประกันภัยเป็นการช่วยสะสมเงินไว้ เพื่อเผชิญภัยในอนาคต คือ เงินสำรองประกันชีวิตที่บริษัทนำไปลงทุนได้คอกผลมา ช่วยให้ผู้เอาประกันจ่ายเบี้ยประกันน้อยกว่าค่าต้นทุนแห่งการประกันในอนาคต และจ่ายเงินสำรองนั้นเพื่อบรรเทาความสูญเสียชีวิตของเหล่าสมาชิกด้วยกันเอง เงินสำรองนี้ผู้เอาประกันยังคงมีสิทธิเป็นเจ้าของอยู่โดยจะขอดอนคืนเมื่อใดก็ได้

๔. ภัยบางอย่างที่เรียกว่ามหันตภัย (Catastrophe) อาจทำลาย Law of Large Numbers ได้เพราะความเสียหายที่เกิดขึ้นจากมหันตภัยมากเกินไปกว่าที่คาดไว้ บริษัทอาจต้องถึงแก่ล้มละลาย เพราะไม่สามารถชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เอาประกันได้ แต่การประกันต่อ (Reinsurance) และการกระจายของภัย จะช่วยลดโอกาสที่มหันตภัยจะเกิดขึ้นได้

๕. ภัยจะต้องอยู่ในประเภทเดียวกัน หรือมีขนาดใกล้เคียงกันกันเพื่อกฎถัวเฉลี่ยจะสามารถวัดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่บริษัท จะได้ทราบว่าจะควรรับประกันภัยรายใดเท่าใด บริษัทไม่ควรรับประกันภัยในรายหนึ่งมากเกินไป เพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่ง ๆ จะได้ไม่ทำลายความมั่นคงของบริษัท

๖. กฎถัวเฉลี่ยจะช่วยบริษัทในการรับประกันภัย ได้เท่าใดขึ้นอยู่กับตัวเลขที่ได้มา โดยที่ภัยที่มีความเสี่ยงสูงไม่ถูกนำมาใช้เป็นมูลในการหากฎถัวเฉลี่ย